

Становище

по конкурс за заемане на академична длъжност професор, в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1 медицина и научна специалност „Вътрешни болести“, обявен в ДВ бр.13/14. 02. 2020 г., за нуждите на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас, Факултет по Обществено здраве и здравни грижи, с кандидат доц. Д-р Илия Димитров Попов

Рецензент: Проф. д-р Борис Илиев Богов, д.м.

Научни специалности: **Вътрешни болести и Нефрология**

Институция: МУ- София, Медицински факултет, Катедра Вътрешни болести, Клиника по Нефрология, УМБАЛ "Александровска" ЕАД - София

Рецензията е съставена в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ

Адрес и контакти:

Пощенски адрес: София, 1431, ул „Г. Софийски“ 1, Клиника по Нефрология, УМБАЛ "Александровска" ЕАД

Електронен адрес: bbogov@yahoo.com

Телефони: GSM: 0888573027

I. Анализ на карьерния профил на кандидата.

Доц. Илия Димитров Попов е роден в гр. Сандански. През 1977 год. завършва ПГ „Яне Сандански“ в гр. Сандански, а от 1979 год. е студент в Медицински факултет на Медицинска академия – София. С признати специалности по „Вътрешни болести“ и „Нефрология“, съответно през 1991 и 1995 год.

Професионалният си път като лекар започва от Отделението по хемодиализа към МБАЛ „Проф. Д-р Ст. Киркович“, гр. Стара Загора. От 2003 – 2011 год. управлява Медицински център „Нефро“ ООД, на който е и собственик. По това време е и Изпълнителен директор на „Първа частна лаборатория“, за производство на хемодиализни р-ри, в гр. Сливен; Продуктов мениджър и консултант във фармацевтична компания Aventis; Регионален мениджър на „Дом-Здраве“ в София. От 2013-2016 год. работи в УМБАЛ „Проф. д-р Ст. Киркович“ – Ст. Загора към I-ва Вътрешна клиника, като нефролог и хоноруван преподавател по вътрешни болести към Медицинския колеж на Тракийския университет в Ст. Загора. Към момента е и Началник на I-ва Вътрешна клиника при УМБАЛ „Проф. д-р Ст. Киркович“ – Ст. Загора.

От 2016 год. е и преподавател във Факултета по обществено здраве на Медицинския колеж към Университета „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас.

През 2006 год. защитава успешно дисертационен труд на тема: **“Участието на инфекцията Helicobacter pylori в стомашната патология при пациенти с ХБН на хемодиализа”**, за придобиване на образователна и научна степен “Доктор”. От 2016 година е хабилитиран като “Доцент” по научната специалност “Вътрешни болести” към

Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас, Факултет по “Обществено здраве и здравни грижи”.

Доц. Попов е преминал няколко специализирани курса по „Здравен мениджмънт“, като Международен институт „Гьоте“ в София – „Здравен мениджмънт в условията на здравно осигуряване“ 1999 год; през 2009 год. Международен институт по Здравеопазване и здравно осигуряване“; 2011 год. ФОЗ към МУ-София – „Здравен мениджмънт“.

Ниво на владеене на чужд език: Английски език, ниво В1.

Доц. Попов е посочил 75 публикации в чуждестранни и български научни списания, участвал е в написването на 2 учебни пособия и в 2 монографии, като едната е в съавторство. От представената литературна справка и списък на публикационната активност на автора, приемам за реални научни публикации 16, от които в реферирани и индексирани в световноизвестни база данни с научна информация (Scopus; Web of Science) - 6 и в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 10. От реалните 16 научни публикации, в чуждестранни научни списания – 6, като само две са в реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни и 4 в нереферирани списания.

Доц. Илия Попов е член на БНД, член на ERA-EDTA и БЛС.

II. Общо описание на представените материали по конкурса

В конкурса за заемане на академична длъжност „Професор“ участва един кандидат – доц. Илия Попов дм, Началник на I-ва Вътрешна клиника при УМБАЛ „Проф. д-р Ст. Киркович“ – Ст. Загора и преподавател във Факултета по обществено здраве на Медицинския колеж към Университета „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас.

Изискуемите документи от страна на кандидата са редовни и представени в пълен обем.

III. Оценка на научните трудове на кандидата за цялостното академично развитие.

Обща характеристика на научната продукция и публикационна активност. Анализ на цялостната научно - изследователска дейност.

Научната активност на Доц. Попов е общо 75 публикации, като от тях реални научни публикации приемам 16, от които в реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus; Web of Science) 6 и в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 10. В 9 от представените публикации се регистрира повтаряне на публикациите по своята същност, а при някои има дублиране на български и друг език. От реалните 16 научни публикации, в чуждестранни научни списания – 6, като само две са в реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни и 4 в нереферирани списания. Доц. Попов има издадена една самостоятелна монография, участвала като основен хабилитационен труд „Хронично бъбречно заболяване и микробиота“ и е съавтор в друга монография „Остеопорозата – разпространение и профилактика“. Доц. Попов е единствен или първи автор в 6 публикации, в 1 е втори и в 9 – трети или следващ автор. Общо участие в научни публикации, научни форуми у нас и в чужбина – 33. Има защитен дисертационен труд на

тема „Участието на инфекцията *Helicobacter pylori* в стомашната патология при пациенти с ХБН на хемодиализа”.

Доц. Попов е цитиран 26 пъти, от които 25 в български издания и 1 цитат в чуждо издание. Има разработени 9 учебни програми за обучение по „Вътрешни болести“, „Сестрински грижи при соматични заболявания“, „Гериатрия“ за специалностите във Факултет по обществено здраве и здравни грижи към Университет „Проф. д-р А.Златаров“ – Бургас и по 2 учебни програми за обучение по „Вътрешни болести“ и „Долекарска помощ“ в Медицински колеж ТУ Стара Загора за студенти от втори и трети курс със специалност рехабилитатор, медицински лаборант, гериатрични грижи, парамедик. Ръководител на двама специализанти по научната специалност „Нефрология“. Няма до момента зачислени или защитили докторанти. Кандидатът не предствя участие в изпълнение и ръководство на проекти, рационализации и патенти.

Научно - изследователската и научно - приложната дейност на доц. Попов са насочени в няколко направления, а именно проблемите, свързани с хроничната бъбречна недостатъчност, ранна диагностика на минералните костни нарушения, които настъпват при пациентите с хронично бъбречно заболяване или т.н. ренална остеоидистрофия, при пациенти в преддиализен и диализен стадии, хронично бъбречно заболяване и хеликобактер-пилорна инфекция. В тази връзка е и дисертационния труд на доц. Попов.

1. Научни изследвания свързани с ренална остеоидистрофия при пациенти с хронична бъбречна недостатъчност.

Доказа се, че в ранните стадии на ХБЗ дефицитът на витамин D предизвиква обратимо повишаване секрецията и кръвните нива на ПТХ, и понижаване на Са и Mg. Те могат да бъдат коригирани с адекватна суплементация на витамин D3, Са и Mg и да предотвратят нарушенията в костния и общия метаболизъм. В комплексната терапия особено значение има паралелното даване на витамин K2 – важен регулатор за насочване на минералите към таргетните тъкани и органи.

Изследван е риска от остеопороза с методика РЕМС за централни зони- лумбален гръбнак и бедрена шийка на пациентки. Прилагани са методите на самооценка на риска от остеопороза сред популацията на жените от българското население, които са най-застрашени от остеопорозни фрактури. Проучен е риска от падане- важен фактор за възникване на фрактурите при пациентки, страдащи от остеопороза с остеопороза. Коморбидността и нейното значение в случаите на съпътстваща остеопороза са изследвани и оценени в работата на студентския кръжок по биомеханика, ръководен от автора.

Диагностицирана е остеопорозата при пациентки в сенилна възраст. Проучвана е костната плътност на централни зони-гръбначен стълб и тазобедрени стави при пациентки, лекувани с кортикостероиди. Проучвана е костната плътност на централни зони- гръбначен стълб и тазобедрени стави при пациентки, лекувани с кортикостероиди и наличие на болестта Ревматоиден артрит. Изследван е фрактурния риск при пациенти с Ревматоиден артрит. Сравнявана е костната минерална плътност на двете бедренни шийки за оценка на остеопороза. В 4 от публикациите са представени интересни клинични случаи на съчетание на остеопороза с редки болести- есенциален тремор, анкилозиращ спондилит и хроничен остеомиелит.

2. На същата тема е и публикуваната монография, която не е представена като основен хабилитационен труд, доц. Попов е съавтор и представлява обобщение на националните и международните данни за епидемиологията, причините и профилактиката на остеопорозата до 2019 година. Целта на авторите е да представят същността на заболяването, неговото разпространение в страната и света, както и оценката на основните рискови фактори. Тази цел е представена по достъпен и изчерпателен начин. Съдържанието на книгата включва добре приложими методи от клиничната практика, служещи на лекарите, както в общата медицина, така и в специализираните бази. Знанията са достъпни и за обучение на студенти от бакалавърската степен на специалностите от Медицинските училища.

Централно място в книгата заемат профилактиката и нефармакологичните методи за повлияване на остеопорозата. Много интересна е частта със собствени проучвания на основните инструменти за оценка на фрактурен риск и данните за България. За първи път се прави обзор за ролята на екологичните фактори за остеопорозата. Важната функция на неправителствените организации е разгледана в специална част на книгата.

Литературният обзор обхваща нов спектър от публикации по темата, касаещи физиологията, превенцията и управлението на болестта остеопороза- епидемията на 21 век.

2. Научни изследвания свързани с пациенти с хронична бъбречна недостатъчност и хеликобактер-пилорна инфекция, ХБЗ и микробиота.

Дисертационен труд

В представеният дисертационен труд и автореферата на тема „Участието на инфекцията с хеликобактер пилори в стомашната патология при пациенти с ХБН на хемодиализа“, доц. Попов доказва, че за увреждането на стомашната лигавица основна роля играе ендогенната интоксикация и инфекцията с хеликобактер пилори. Лечението на инфекцията с хеликобактер пилори се провежда с медикаментозна терапия в дозировки и продължителност като при пациенти без бъбречни заболявания.

Хабилитационен труд – монография

В монографията „Хронично бъбречно заболяване и микробиота“, е представен дългогодишният собствен опит на доц. Попов в диагностиката и лечението на бъбречните заболявания. Този опит е отразен в редица публикации на национални и международни форуми. Като обобщение на международните постижения в областта на микробиотата в практическата медицина, знанията са синтезирани и насочени към клиничната дейност. Целта е оценката да се превърне във важна част на мисленето при рутинната практика на българския нефролог. Обхванати са базисните познания на микробиотата, централно място заемат промените на микробиотата в храносмилателния тракт при болни с хронично бъбречно заболяване. Направени са собствени проучвания на основния патогенен микроорганизъм Хеликобактер пилори. Данните за тенденциите в съвременните изследвания на микробиотата са маркирани с новите възможности за приложението им в нефрологията и диализата.

С чисто **научен аспект** са няколко публикации, касаещи обобщеномрежови модел, който описва процеса на диагностика на заболявания с помощта на интелигентни техники. Анализирайки ретроспективните физиологични, медицински, индивидуално-поведенчески параметри на пациента, доц. Попов твърди, че можем да намерим връзка с определено заболяване, неговото прогресиране и вероятността за отговор на лечението. Моделът може да се използва за наблюдение и анализ на процеса на оценка.

Други публикации са в насока интерактивното обучение и възможността всеки студент да влезе в индивидуален контакт с базата-данни, съдържаща информацията, която трябва да бъде усвоена. Основният принцип, прилаган при интерактивното обучение в МФ и МК, е активният диалог между обучаващия и обучавания, който се извършва на базата на "обратната връзка" между тях. В образователния процес обратната връзка е от особена важност, тъй като дава на преподавателя информация за предварителните познания на студентите, получената и усвоена нова информация, нейното осмисляне и възприемане.

IV. Анализ на цитиранията на публикациите на кандидата в националната и чуждестранна литература.

От представената цитатна справка е видно, че кандидата е цитиран 26 пъти, от които 25 са в научни издания на български автори и 1 цитат в чуждата литература.

VI. Комплексна, качествена оценка на учебно-методическата и преподавателската дейност, вкл. научно ръководство на студенти, докторанти, специализанти.

Доц. Попов има разработени 9 учебни програми за обучение по „Вътрешни болести“, „Сестрински грижи при соматични заболявания“, „Гериатрия“ за специалностите във Факултет по обществено здраве и здравни грижи към Университет „Проф. д-р А.Златаров“ – Бургас и по 2 учебни програми за обучение по „Вътрешни болести“ и „Долекарска помощ“ в Медицински колеж ТУ Стара Загора за студенти от втори и трети курс със специалност рехабилитатор, медицински лаборант, гериатрични грижи, парамедик. Ръководител на двама специализанти по научната специалност „Нефрология“.

От представените две справки, относно учебно-преподавателска дейност в Университет „Проф. д-р Ас. Златаров“ – Бургас и ТУ, МК – Ст. Загора е видно, че доц. Попов има достатъчна учебна натовареност за периода 2016-2019 години и за двата университета.

VII. Обща оценка за съответствието на кандидата спрямо задължителните условия и задължителните количествени критерии и наукометрични показатели съгл. „Регламент за заемане на академични длъжности в Университет „Проф. д-р Ас. Златаров“ – Бургас и „Критерии за оценка“ (част от Правилника за устройство и дейността на Университет „Проф. д-р Ас. Златаров“ – Бургас).

Представената научна продукция на доц. Попов по отношение на количествената и качествената характеристика, както и по отношение на иновативност, практическа насоченост и широта на разглежданите проблеми в областта на вътрешните болести,

отговарят на минималните изисквания на ЗНСНЗ за присъждане на академична длъжност „Професор“. Броят на цитиранията – 1 в чуждата литература и липсата на защитили докторанти под ръководството на кандидата, не са залегнали в Правилника за РАС в Университет „Проф. д-р Ас. Златаров“ – Бургас като пречка за участие в конкурса.

VIII. Доц. Попов **отговаря** на минималните изисквания, специфични условия и наукометрични критерии за присъждане на академичната длъжност „ПРОФЕСОР“.

Проф. Борис Богов

